

Розвиток інформаційно-комунікаційних компетентностей магістрантів

У статті проаналізовано погляди науковців на проблему розвитку інформаційно-комунікаційних компетентностей магістрантів, запропонована класифікація ІКК, яка включає основні засоби роботи, якими фахівець має оволодіти.

Ключові слова: компетенція, компетентність; інформаційно-комунікативна компетентність; інформаційно-комунікаційні технології, компетентнісний підхід.

Глобальний розвиток економіки, стрімка інформатизація суспільства зумовлюють необхідність широкого застосування інформаційних технологій в усіх сферах діяльності. Такі тенденції створюють серйозні проблеми для системи освіти. Магістранти вищих навчальних закладів мають бути відповідно підготовлені до використання сучасних технологій. Для цього необхідно змістити акцент із освітніх моделей, у яких навчання зводиться до заучування матеріалу, на моделі, які підкреслюють і стимулюють застосування, аналіз та синтез знань, умінь і навичок. Така система освіти передбачає навчання протягом усього життя. Інтеграція в сучасне суспільство знаходження свого місця в житті вимагають дедалі більше зусиль і компетентності від кожної людини тому, що прогрес усіх галузей людської діяльності залежить від компетентних людей, які працездатні, творчі, досягають високих результатів. Сучасне суспільство вимагає від наукових кадрів умінь швидко адаптуватися до нових умов, удосконалювати професійні уміння та навички, користуватися інформаційно-комунікаційними технологіями. Зважаючи на це, розвиток інформаційно-комунікаційних компетентностей магістрантів стає невід'ємним аспектом навчально-виховного процесу. Всі ці обставини зумовлюють потребу в оволодінні сучасними компетенціями.

Метою статті проаналізувати стан проблеми розвитку інформаційно-комунікаційних компетентностей магістрантів.

Загальна інформатизація суспільства та стрімкий розвиток економіки зумовлюють необхідність упровадження інформаційних технологій в усі сфери діяльності. Для системи освіти такі тенденції створюють проблеми і тому магістранти мають бути підготовлені до використання сучасних технологій. На думку науковців В. Бубнова, А. Гуржій, М. Жалдак освітнім системам країн доцільно переорієнтувати акценти освіти з принципу адаптивності на принцип компетентності магістрантів. Проблеми інформатизації освіти тісно пов'язані з вимогами болонської декларації в Україні, у межах якої упроваджується багаторівнева ступенева освіта. Вчені дискутують щодо того, як озброїти людину необхідними вміннями та знаннями для забезпечення її взаємодії з інформаційним суспільством. Тому компетентнісний підхід, який визнаний ключовим у реформуванні освіти країн Європейського Союзу та пострадянського простору і розглядається як базова конструктивна ідея неперервної освіти.

Головні етапи становлення компетентнісного підходу в освіті можна окреслити таким чином: обґрунтування поняття «компетенція» та розмежування понять «компетенція» та «компетентність». Компетенція означає коло питань, в яких людина добре обізнана, усвідомила їх і має досвід використання, спроможна виконувати будь-яке завдання якісно і ефективно. Компетентність – це не тільки наявність знань і досвіду, але й вміння їх використовувати при здійсненні своїх функцій. За визначенням І. Фруміна, компетентнісний підхід – це спроба дати відповідь на запитання, чого і як навчати [3]. Такий підхід до організації навчально-виховного процесу передбачає розвиток професійних і особистісних якостей, вміння приймати рішення і брати на себе відповідальність. Особливістю методології компетентнісного підходу у вищій освіті є те, як зазначають науковці, що в її основу покладено ідею заміни традиційного репродуктивного навчання на

креативне. Тому науковці, зокрема В. Бубнов, А. Гуржій, М. Жалдак, С. Тришина та ін., висловлюють думку про те, що компетентнісний підхід пов'язаний з ідеєю всебічної підготовки та виховання індивіда не лише як спеціаліста, а і як особистості. Тобто компетентнісний підхід варто розглядати не лише як засіб оновлення змісту освіти, але і як механізм проведення його у відповідність з вимогами, які ставить сучасність. Саме використання інноваційних технологій освіти у навчально-виховному процесі – одна з умов реалізації компетентнісного підходу. Зважаючи на це, розвиток інформаційно-комунікаційних компетентностей магістрантів стає невід'ємною компонентою підвищення ефективності та якості програми магістерської підготовки відповідно до вимог сьогодення.

Розвиток інформаційно-комунікаційних компетентностей магістрантів стає невід'ємним аспектом навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах країни.

Інформаційно-комунікаційна компетентність, як зазначено у працях О. Овчарук, – це ключова категорія, що розглядається як комплексне поняття, а саме – сукупність знань і розуміння, умінь, навичок, а також особистісних ставлень і ціннісних орієнтацій людини у галузі ІКТ та здатність автономно і відповідально демонструвати їх для практичної, професійної діяльності та навчання упродовж життя [1].

Важливою, на наш погляд, є класифікація інформаційно-комунікаційних компетентностей, що запропонована Л. Петуховою, яка включає основні засоби роботи, якими фахівець має оволодіти для успішної реалізації компетентності з інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професійній діяльності: інформатично-збиральна компетентність, що передбачає здатність до пошуку і накопичення даних за допомогою словників, книг, журналів та ін.; інформатично-перетворювальна компетентність, яка передбачає здатність до аналізу, класифікації та систематизації отриманих даних; інформатично-зберігаюча компетентність, що забезпечує вміння раціонально обирати

програмне забезпечення та створювати оптимальну файлову структуру для зручного зберігання і швидкого пошуку необхідної інформації; інформатично-презентувальна компетентність, яка гарантує наявність умінь вибору необхідного програмного забезпечення для якнайкращого представлення інформації; інформатично-мережева компетентність являє собою сукупність знань, умінь і навичок роботи в ком'ютерній мережі, сформованість культури спілкування в соціальних мережах, участі в форумах і on-line конференціях[2].

Отже реалізація означених дій дає змогу зрозуміти, які навички, знання, умінь та ставлення необхідно розвивати у магістрантів, з метою впливу на їх компетентності, зокрема на інформаційно-комунікаційну.

Література

1. Овчарук О. В. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти / О. В. Овчарук // Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики. – Київ: «К.І.С.» 2003. – № 3(11). – 296 с.
2. Петухова Л. Є. Теоретико-методичні засади формування інформатичних компетентностей майбутніх учителів початкових класів : дис. ... доктора пед. наук / Л. Є. Петухова – Херсон, 2009. – 564 с.
3. Фрумін І. За что в ответе? Компетентностный подход как естественный этап обновления содержания образования [Электронный ресурс] / И.Фрузин // Учительская газета. – № 36.– Режим доступа: [http // www.uq.ru /old/02.36/t24.htm](http://www.uq.ru/old/02.36/t24.htm)